

i de jyske Landboforeninger i Aaret 1905—06 15,472 Husmænd mod 6,329 Husmænd i de jyske Husmandsforeninger. I Aaret 1906 have de jyske Landboforeninger yderligere haft en Tilgang af over 2,000 Husmænd. Dette er et Vidnesbyrd om, at Husmændene i stort Tal slutte sig til Landboforeningerne og deres Arbejde for Husmandsbruget, og det vilde under disse Forhold være ganske urigtigt helt at berøve disse al Indflydelse paa denne Sag. Hertil kommer, at Landboforeningerne stadig vise deres store Interesse for Sagen ved af deres egne ret beskedne Midler aarlig at tilskyde ret betydeligt, til Eksempel for Aaret 1905—06 over 21,000 Kr. eller ca. 29 pCt. af Statstilskuddet foruden meget gratis Arbejde.

Endvidere bemærkes, at den Omstændighed, at der i visse jyske Amter (1905—06) findes kun faa, smaa og spredte Husmandsforeninger med kun mellem 1 og 200 Medlemmer i et helt Amt, hvori der findes 7—8,000 Husmandsbrug, gør det tvivlsomt, hvorvidt Husmandsforeningerne ville kunne magte Administrationen alene; mange af disse Foreninger ere tilmed begrænsede til et enkelt Sogn og forholdsvis ny i Arbejdet overfor denne betydelige Opgave, hvis fremtidige heldige Løsning maa støtte sig til de indvundne Erfaringer.

For at undgaa dette efter vor Mening for Sagens Skyld højst uheldige Brud i Administrationen af disse Bevillinger, saaledes som Husmandsforeningernes Repræsentanter ønske, det skal ske, og for at give Husmandsforeningerne fuldt ud den Indflydelse, der med Rette tilkommer dem, foreslaa vi følgende:

„Beløbet fordeles mellem Landsdelene af Landbrugsministeriet efter Indstilling af et Udvalg, bestaaende af en Formand, der vælges af Landbrugsministeriet, og 4 andre Medlemmer, hvoraf et vælges af Husmandsforeningerne paa Øerne, et af Landboforeningerne paa Øerne, et af Husmandsforeningerne i Jylland og et af Landboforeningerne i Jylland. Fordelingen foretages under Hensyn til Antallet af de i det foregaaende Aar indkomne kvalificerede Ansøgninger om Præmier og Rejseunderstøttelser og uddelte Præmier og Rejseunderstøttelser.

Fordelingen indenfor den enkelte Landsdel foretages af et Udvalg paa 5 Medlemmer, der vælges af Landboforeningerne og Husmandsforeningerne i Landsdelen, saaledes at de Organisationer, der have de fleste Husmænd blandt sine Medlemmer, vælge den større Del (3 Medlemmer). Hver Landsdel inddeles af dette Udvalg i større eller mindre Kredse, hvorved f. Eks. Amtsgrænsen kan lægges til Grund.

Hver Kreds administrerer selv de til Raadighed for Kredsen værende Midler overensstemmende med de af Ministeriet fastsatte Regler ved et Udvalg, hvis Medlemsantal, der skal være ulige, fastsættes af de i Kredsen værende landøkonomiske Foreninger (Husmandsforeninger og Landboforeninger), og hvis Medlemmer ligeledes vælges af disse Foreninger, saaledes at den større Del vælges af Husmandsforeningerne, for saa vidt disse have det største Antal Husmænd blandt sine Medlemmer, og af Landboforeningerne, for saa vidt disse have det største Antal Husmænd. Kredsudvalget vælger de til Bedømmelsen af Huslodderne fornødne Dommerhold. Det anses for ønskeligt af Hensyn til en ensartet Bedømmelse, at en af Dommerne deltager i alle Dommerholds Bedømmelser, og at der i hvert Dommerhold findes et af Kredsudvalgets Medlemmer.

De store Husmandsrejser ordnes af Landsdelenes Udvalg og de smaa af Kredsudvalget.

Kredsudvalget indsender Regnskab til Landsdelenes Udvalg, der aflægger samlet Beretning og indsender samlet Regnskab til Landbrugsministeriet.“

Ved den her foreslaaede Ordning ville de direkte Udgifter til Administration, Ledelse og Ordning blive en Del større end efter den nugældende Ordning. Det kan saaledes neppe paaregnes, at Dommerne navnlig, naar disse udtages blandt Husmændene, ville kunne paatage sig Hvervet uden Diæter og uden Godtgørelse for Befordring. Naar Ledelsen af Præmieringen og Rejserne ikke længere er hos de lokale Foreninger, kan det ikke ventes, at disse vedblivende som hidtil ville afholde alle Udgifter ved Ledelsen. Det ses ikke rettere end, at Staten, for saa vidt den foreslaaede Ordning maatte blive tiltraadt, for Fremtiden maa overtage noget mere af Udgifterne ved Administrationen og Fordelingen. Hvor store de samlede Udgifter ville blive, kan kun angives rent skønsmæssig; man vil antage, at Statens Andel i Udgifterne passende kan ansættes til ca. 20,000 Kr. eller 10,000 Kr. mere end det for indeværende Finansaar som Medhjælp ved Ordningen m. m. bevilgede Beløb. Det vil neppe være hensigtsmæssigt at refundere Udgifterne til Ordning, Ledelse m. m. efter